

MD 2012, mun Chișinău, bd. Ștefan cel Mare, 77
Tel: (373 22) 859 401, Tel/fax:(373 22) 859 505
e-mail: cnpf@cnpf.md

МД 2012, мун. Кишинэу, пр. Штефан чел Маре, 77
Тел: (373 22) 859 401, Тел/факс: (373 22) 859 505
e-mail: cnpf@cnpf.md

Nr. 05-2804 din 25.07 2012

Domnului Mihail POALELUNGI
Președinte al Curții Supreme de Justiție

Stimate domnule Președinte,

Comisia Națională a Pieței Financiare (C.N.P.F.) a examinat, în limitele competenței sale Hotărîrea Plenului Curții Supreme de Justiție nr. 8 din 24.12.2010 „Cu privire la unele chestiuni referitoare la aplicarea de către instanțele judecătorești a legislației la soluționarea litigiilor legate de contractele de împrumut” (în continuare - Hotărîrea Plenului Curții Supreme de Justiție nr. 8 din 24.12.2010) și comunică următoarele.

În conformitate cu prevederile art. 1 alin. (1), art. 3, art. 4 alin. (1) și alin. (2) din Legea nr. 192-XIV din 12.11.1998 „Privind Comisia Națională a Pieței Financiare”, C.N.P.F. este autoritatea publică autonomă care reglementează, autorizează și supraveghează activitatea participanților profesioniști la piața financiară nebanară, inclusiv și activitatea desfășurată de către asociațiile de economii și împrumut și organizațiile de microfinanțare (în continuare – entități de microfinanțare), avînd ca obiectiv asigurarea stabilității, siguranței și eficienței sectoarelor, prevenirea riscurilor sistemice și manipulărilor pe piața financiară nebanară, precum și protejarea drepturilor participanților la piața financiară nebanară.

Potrivit prevederilor art. 3, art. 7 alin. (1) pct. 1) din Legea asociațiilor de economii și împrumut nr. 139-XVI din 21.06.2007 (în continuare - Legea nr. 139 din 21.06.2007) și art. 3, art. 7 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 280-XV din 22.07.2004 „Cu privire la organizațiile de microfinanțare” (în continuare – Legea nr. 280 din 22.07.2004), activitatea de bază a entităților de microfinanțare rezidă în acordarea de împrumuturi persoanelor fizice și juridice, operațiune, de altfel, guvernată prioritar de dispozițiile art. 867 – 874 ale Codului Civil, cu particularitățile prevăzute în legile speciale prenotate. Astfel, în conformitate cu prevederile art. 8 alin. (2) lit. c), art. 49 alin. (2) lit. e) din Legea nr. 139 din 21.06.2007, art. 5 alin. (1), art. 7 alin. (5) din Legea nr. 280 din 22.07.2004 și pct. 17 din Normele de prudență financiară a asociațiilor de economii și împrumut, aprobate prin Hotărîrea C.N.P.F. nr. 17/8 din 30.04.2008¹, entitățile de microfinanțare stabilesc în mod independent condițiile de prestare a serviciilor sale, inclusiv a mărimii ratei dobînzii, care totodată trebuie să fie stabilită la un nivel suficient pentru a acoperi cheltuielile privind dobînzile la mijloacele financiare atrase, cheltuielile suportate

¹ Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2008, nr. 131-133, art. 381

precum și cele aferente constituirii rezervei instituționale la nivelul minim stabilit la art. 33 din Legea nr.139 din 21.06.2007, în cazul asociațiilor de economii și împrumut.

De menționat că, pe parcursul semestrului I al anului 2012, entitățile de microfinanțare au atras mijloace financiare (în formă de depuneri de economii, credite și împrumuturi de la persoane fizice și juridice din țară și din străinătate) la o dobândă medie de 13% anual, iar valoarea medie a dobânzii la împrumuturile acordate fiind de 21% corespunzător. Totodată, entitățile de microfinanțare acordă împrumuturi mici, preponderent negarantate, populației din zonele rurale, valoarea medie a unui împrumut pentru asociațiile de economii și împrumut fiind de 11,0 mii lei, iar pentru organizațiile de microfinanțare 33,0 mii lei. Justificarea aplicării unei marje la dobândă mai mari, în comparație, spre exemplu, cu cele aplicate de băncile comerciale este confirmată de CGAP², potrivit căruia în activitatea de creditare, creditorii trebuie să stabilească taxe de împrumut, care vor acoperi costul fondurilor, pierderilor din împrumut și costurile administrative. Costul fondurilor și al pierderilor variază proporțional cu suma împrumutată, pe când costurile administrative nu variază în funcție de suma împrumutată, astfel costurile administrative sînt în mod inevitabil, mult mai mari pentru împrumuturile mici decît cele mari, fapt care determină ca rata dobânzii la împrumuturile mici să fie mai mare.

Reieșind din cele menționate, în condițiile în care potrivit explicațiilor oferite la pct. 16, pct. 17 și exemplificarea finală pe acest aspect, prezentată la pct. 29 din Hotărîrea Plenului Curții Supreme de Justiție nr. 8 din 24.12.2010, rata de dobândă la împrumuturile acordate (inclusiv de către entitățile de microfinanțare) urmează a fi recalculată și egală cu rata de bază a Băncii Naționale a Moldovei (media pentru I semestru 2012 este de 5,3%), care este semnificativ mai mică decît costul primar al resurselor atrase de către entitățile de microfinanțare (media pentru I semestru 2012 este de 13%), se constată impactul deosebit de grav care potențial poate afecta întregul sector de microfinanțare.

Mai mult, prevederile art. 869 alin. (1) din Codul civil, statuiază că mărimea dobânzii stabilită în contract trebuie să se afle într-o relație rezonabilă cu rata de bază a Băncii Naționale a Moldovei și nu egală cu aceasta, practică similară constatată în unele țări europene. Astfel, potrivit Raportului Comisiei Europene din 2007 privind „Reglementarea Microcreditelor în Europa” sînt constatate doar cîteva țări în care mărimea ratei dobânzii este reglementată. Spre exemplu, în Germania se interzice aplicarea unei rate a dobânzii care depășește rata dobânzii medie *dublă* într-un anumit sector (art. 138 din Codul Civil german). În anul 2006, Polonia a introdus o rată maximă a dobânzii la împrumuturile de consum limitată la *patru rate de bază* ale Băncii Centrale a Poloniei. În Italia, mărimea unei rate a dobânzii este abuzivă în cazul în care aceasta depășește cu mai mult de 50%, rata anuală efectivă globală medie aplicată de bănci și intermediarii financiari (Legea nr. 108/199).

Totodată, în majoritatea țărilor europene se constată lipsa intervenției statului în modul de calcul și stabilire a mărimii ratei dobânzii, în cazul cînd aceasta este agreată de părți în contract, accentul fiind pus pe dezvăluirea deplină a costului total al împrumutului. Astfel, de menționat este că prevederile Directivei Uniunii

² - Grupul Consultativ pentru Asistența Săracilor, organizație din cadrul Grupului Băncii Mondiale care are drept obiectiv elaborarea pricipiilor de microfinanțare la nivel internațional; în text este referința la Ghidul pentru Microfinanțare „Guiding Principles on Regulation and Supervision of Micrfinance” („Principiile de ghidare privind reglementarea și supravegherea microfinanțării”)

Europene 2008/48/CE din 23.04.2008 "Privind contractele de credit pentru consumatori", nu includ cerințe de plafonare a ratelor dobânzilor la împrumuturile acordate, însă conțin reglementări și cerințe în scopul dezvăluirii depline și complete a tuturor condițiilor contractuale pentru protejarea drepturilor și intereselor consumatorilor. Printre cele mai importante se regăsesc cerințele privind informațiile și practicile preliminare încheierii contractului de împrumut, conținutul contractului și dezvăluirea deplină a dobânzii anuale efective a împrumutului. Suplimentar Vă informăm că, Ministerul Economiei al RM a elaborat și promovează, în prezent, proiectul de Lege cu privire la contractele de credit pentru consumatori (care se referă și la contractele de împrumut în sensul prevederilor Codului civil), armonizat la prevederile Directivei menționate.

De asemenea comunicăm că, urmare a multiplelor sesizări ale participanților pieței de microfinanțare, precum și a societății civile, C.N.P.F. a inițiat modificări și completări la Codul civil, care conțin inclusiv și prevederi privind extinderea cerințelor aplicabile contractelor de credit bancar asupra împrumuturilor acordate de către asociațiile de economii și împrumut și organizațiile de microfinanțare (susținute și de către Banca Națională a Moldovei), fapt care ar garanta o unificare a prevederilor legale față de serviciile acordate de aceste entități, delimitându-le astfel de contractele de împrumut general.

În contextul celor expuse, în scopul prevenirii potențialelor riscuri sistemice și asigurării unei dezvoltări eficiente a sectorului de microfinanțare, C.N.P.F. solicită respectuos reexaminarea în termeni restrânși a explicațiilor oferite la pct. 16, 17 și 29 din Hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție nr. 8 din 24.12.2010, în vederea calculării mărimii ratei dobânzii în corespundere cu valoarea stabilită în contractul de împrumut corespunzător în cazul asociațiilor de economii și împrumut și a organizațiilor de microfinanțare.

☐

☐ **Anexă: pe 14 file**

Cu respect,

Vicepreședinte

Victor CAPTARI

Membrul Consiliului de administrație al C.N.P.F.

Iu. FILIP

Direcția generală plasamente colective și microfinanțare

A. Cebotariov

